

NJEMS

Nmî Lémi Yesu m:aani n:ii ngê pwene, m:ââ y:a mêm limi mî loo, u kuwo dini ghi ngê u mbwó Njems ngê ala pweepwee pee u ngwo a d:êê ngê, Yesu u yoo p:aani p:aani kwéli dnya a ya, y:i ye dy:ââ ngê. Yi yéli mye Nju tpémi. Yélini daa Nju tpémi Yesu u yoo vy:o ghélî daangê ghê dniye. Yi dini ghi ngê Njems Njedusalem doo ya, Yesu u yoo yi kada pini ngmê ngê doo ya.

¹ Nê Njems, Chóó Lémi u dpodo pyu ngmê, myenté nmî Lémi Yesu Kédisu u dpodo pyu ngmê, ala pweepwee pee nmye até d:a dy:ââ, p:aani p:aani yélini Yesu u yoo vy:o a ghê dniye.

Dono u vyîmî

² A tîdê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê nmî Lémi u l:êê dîy:o yoo nmyi p:uu a d:uu nyédi, dono nmye a d:uud:uu ngópu, yi ngwo nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê mîchoo pyodopyodo, *

³ mu kópu u dîy:o nmî lama ka tóó, dono vyîmî têdê n:ii u kélîmî chedê ngê d:uudpî pyódu, yi pini u vyîmî pyu ndîî ngê u ngwo dpî pyódu.

⁴ Ghélî k:ii kédmyongê kede dmi, dpodomby:e dmyina a vyîmî, mu kópu u dîy:o nmyi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê paa pyaa dniye, dyââpe nmyi p:uu kîngmê ya.

⁵ Dono vy:o n:ii u nuw:o doo u ntââ ngê dê pyaa knomomê, Chóó Lémi ka moo dmy:ee ngê, u nuw:o yinê wa a níepwi, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi daa

---

* ^{1:2:} Lóma 5:3-5; 1 Pita 4:13-14

mtîkó pyu, myedaa kmungo pyu, módó u kwo wa
a y:oo. *

⁶⁻⁷ Ngménê yi pini u nuw:o ngmidi ngê choo ya,
nténê choo kélímî, u ngwo choo ngêpê, mu kópu u
dîy:o n:ii u nuw:o daa ngmidi ngê a tóó, n:ii ngê
apu, Kópuni Chóó Lémi ka dî dmyinê, a ka wa a
kê, ó daawa a kê, yi pini ka Chóó Lémi ngê kópu
daangmêwa a y:oo. Yi pini yópu ng:oo ntee pini,
daa kópu ngmidi p:uu a nuw:o yédi. *

⁸ Yi pini nuw:o miyó miyó pyu.

Ndáápi pini dê pinté yi danêmbum

⁹ A tîdê mbwó yoo, k:omo tpile nmyi pi dmi daa
ndîi, ngménê nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê choo
ya, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ngê chóó tp:oo módó
tp:oo mââ ngê a pyódu nmyoo. *

¹⁰ K:omo tpile ndáápi yoo yi pi dmi ala ngwo
ndîi dé, ngménê dny:oo nkîngê, mu kópu u dîy:o
ponoch:aa nêñê ntee dpo mtiti dmi, yi yéli yinté
wamyedê mtiti dmi. *

¹¹ K:omo tpile ponoch:aa nêñê mb:aa dé, ngménê
límî k:ii dpo mtiti dmi, yópu ngê límîlímî ngê
myedpo gh:ay té. Ndáápi yoo mye yinté dé, ndapî
kménêkménê p:uu a nuw:o nyédi, Chóó Lémi p:uu
daa nuw:o nyédi, límîlímî ngê yinté amye pw:oo
dmi.

Nuw:o ghi dono u danêmbum

¹² Nmî Lémi u l:êê dîy:o, pi knû y:oo dini ghi n:ii
ngê dono nmye adnyi d:uud:uu, n:ii ngê nmî Lémi
daawa kéké, yi pini u gha mb:aamb:aa ngê a ya yédi.

* ^{1:5:} Mát 7:7   * ^{1:6-7:} Mak 11:24; Luukî 16:13   * ^{1:9:} Njems
2:5   * ^{1:10:} 1 Tim 6:17; Luukî 12:16-21

Yi tókótókó têdê n:ii daawa dîpî, nmî Lémi ngê ghê kamî dîyo u kwo wa y:oo, mu kópu u dîy:o ala kópu ló dini a vyu, apê, N:ii nôdo a nuu ghi adî ya, ghê kamî u kwo wanî y:oo. *

¹³ Yi dono vyîmî têdê n:ii ngê dpî vyi, Dono ngménî d:uu, ó daanî d:uu, yi pini ngê kîngî vyi, Chóó Lémi ngê yi nuw:o ghi dono a nuw:o k:oo yinê da kéé, u l:êê dîy:o yi kópu dono n:aa d:uud:uu, u nkwo daawa kpada nê. A tîdê mbwó yoo, yinté daa tóó, mu kópu u dîy:o doo u ntââ pi ngê Chóó Lémi u nuw:o k:oo nuw:o ghi dono daangmêwa a kéé, myenté Chóó Lémi ngê pi u nuw:o k:oo nuw:o ghi dono myedaawa a kéé. *

¹⁴ Daa Chóó Lémi ngê nuw:o ghi dono u nuw:o k:oo yinê dpo kéé, ngménê chóó u nuw:o dono ngê yinê dpî dôó.

¹⁵ N:ii dono p:uu a nuw:o yédi, u gha dono ngê dpo nt:ono. Mbwili km:oo ntee dpî km:ee, yi pini u gha mye yinté. Dini ghi n:ii ngê mbwili km:oo pââ ndîi ngê dpî pyódu, dpî ghiî, tp:ee dpî tpyé. Yi tpémi dini ghi n:ii ngê dpî k:aa, u nkwo dp:uu tpamê. Dono mye yinté. N:ii dono p:uu adî nuw:o, u kuwó dini ghi ngê yi dono dpî d:uu. Yi pini u dono dpî k:aa, dono yilî dpî d:uu, u dî pwopwo, ndê ngê u nkwo wa ma.

¹⁶ A tîdê mbwó yoo, nangê vyi, Chóó Lémi ngê a nuw:o k:oo yi nuw:o ghi dono yinê da kéé.

¹⁷ Daa nuw:o ghi dono nmo yiwunê kuwo too, ngménê nuw:o ghi mb:aa vyîlo nmo yiwunê kuwo too. Kópuni yilî Chóó Lémi ngê nmo wunê kuwo too, yintómu mb:aamb:aa dé, dyââpe yi p:uu

---

* ^{1:12:} 2 Tim 4:8; Luukí 6:22-23   * ^{1:13:} 1 Kódin 10:13

daangma a t:a. Mgîdî u kópu dé daa Chóó Lémi u nuu u kópu dé. Mgîdî u l:êê dîy:o d:ââ kââdî l:âmo doo, pudu mye l:âmo too. K:omo tpile d:ââ dpî pw:onu, ntaa modpo tpâlî, ngménê Chóó Lémi daa yinté. Dye ghi yintómu u kópu yilî mb:aamb:aa dé, d:uudpî ngmêê té. *

¹⁸ Dini ghi n:ii ngê nmî nuw:o dono dpî tpamê, dono u ngwo nmo d:uud:uu ngê, ngménê Chóó Lémi daa yinté. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi u nuw:o mb:aa tpamê wo, Yesu p:uu ndêndê kópu mbêmê kamî ngê yinê pyódu nmoo. U yi u ngwo a kwo, Nmî tîdê mbwó mê yilî ngê paa pyaa we. *

Chóó Lémi u kópu dyuu u nyêmî

¹⁹ A tîdê mbwó yoo, mb:aamb:aa ngê mwiyé dmyinê ng:aa, u nkwo kuwó dmyinê danêmbum, ghêlî k:ii nangmê nod:e, *

²⁰ mu kópu u dîy:o doo u ntââ Chóó Lémi u nuu u kópu nod:enod:e mbêmê daangmanyi d:uu.

²¹ Dononi nmyi mênê a pyede, dpî kéké tóó. Chóó Lémi ka dmyinê ng:aa, p:uu dmyinê ndiyie. Nmî Mbwámê Yesu p:uu kópuni nmyi ny:ee ngópu, nmyi gha vy:o mb:aamb:aa ngê choo ya. Yinê wa ngee nmyo. *

²² Nmî Lémi u kópu dyuu k:omo ngê namê nyêmî dé, ngménê ndêndê ngê dmyinê nyêmî dé, myed-myinê d:uud:uu dé. *

²³ N:ii ngê u ngópu dê y:oo nmî Lémi u kópu dyuu dpî ny:ee té, ngménê daa d:uud:uu too, lîmîlîmî ngê

---

* **1:17:** Mát 7:11   * **1:18:** 1 Pita 1:23; Njon 1:12-13   * **1:19:** Mát 5:22   * **1:21:** Kîlosa 3:8   * **1:22:** Lóma 2:13

yi pini u nuwo modo kuwo dmi. N:ii ngê kwodo ng:oo dmi kââyikuu yedê dpî m:uu, mye yinté pini.

²⁴ Kwodo ng:oo dmi lîmîlîmî ngê dpî m:uu, lîmîlîmî ngê l:âmo u kwo modo ngêpa.

²⁵ Nmî Lémi ngê Setan kwulo a pwaa nmoo, kóo k:oo kaa nmoo. Pini n:ii u kópu mb:aa knî yi p:uu a nuw:o yédi, mb:aamb:aa ngê mye chââchââ ngê, yi pini u nuwo yi kópu dyuu daawa a kuwo, Chóó Lémi ngê yi pini amyaa ngêêpî.

²⁶ N:ii ngê dpî vyi, Chóó Lémi mb:aamb:aa ngê n:aa chââchââ ngê, ngménê a peede tpapê yédi, yi pini a k:omodanê yédi, Chóó Lémi dnyinté a chââchââ ngê. *

²⁷ N:ii ngê nmî Mî Chóó Lémi mb:aamb:aa ngê a chââchââ ngê, yi pini ngê tpyêmî tp:ee kuhnwe a ngêêpî too, mgidî u yoo yi tupwó yi pini p:uu daa ya yédi.

2

Too pee mbêmê yoo chámêchámê

¹ A tîdê mbwó yoo, mgidî u yoo knî y:oo ndáápi yoo a chââchââ tumo, pinté yoo daa chââchââ tumo, ngménê nmî Lémi Yesu Kédisu ngê yoo yinté dêdpîmo a chámêchámê. Yi pini ka nmyi kélímî mbê dniye, vyilo yi pini mu ngmidi u pi ndîi, dmyina a nj:ii, yoo yi too pee mbêmê kêdmyinêngê chámêchámê dé. *

² Pi miyó nmyi vy:o wa ghê knî, woni ndáápi ndîi, u kpídî mb:aa dé, u pi mye ndîi, woni pinté, u kpídî

---

* **1:26:** Psalm 141:3   * **2:1:** Dpodo 10:34; 1 Tim 5:21; Njems 2:9

mbwee dé, lukwe, yi tpódu kpile mbêmê wanmyi chámê d:oo?

³ Ndáápi mb:aamb:aa ngê anmyi châpu ngmê, ghi mb:aa anmyi ñuw:o ngmê, y:i amî yââ, ngménê pinté daanmyi châpu ngmê, u yââyââ têdê mb:aa daanmyi ñuw:o ngmê, ye lukwe, yi tpódu yi too pee mbêmê wanmyi chámê d:oo, apii?

⁴ Apuu! Yinté daadî ya. Lukwe dîy:o dnyinté nmye nuw:o té, lukwe dîy:o yi too pee mbêmê wanmyi chámê d:oo. Miyó dê dpí châpu dóo. *

⁵ A tîdê mbwó yoo, daa ndáápi yoo Chóó Lémi ngê a ngmidi too, ngménê pinté yoo yedê ngmidi too. Yélini yi ndapí daa ndîi, yi tpile myedaa yilî, Chóó Lémi ngê u yi doo kwo, Kópu mb:aa ye ngménî y:oo, wod:oo a ngee too, nmî Lémi ka u ngwo kélímî mbê dniye, kóó k:oo u nkwo wa kaa té. Ala ndêndê kópu mwiyé ye a vyu, N:ii knî yi nódo a nuu ghi wadî ya, yi yéli yi pi dmi ndîi ngê wanî pyódu. *

⁶ A tîdê mbwó yoo, lukwe dîy:o pinté yoo dnyinté nmye chââchââ t:oo. Daa pinté knî y:oo y:oo a kóté kîgha nmyoo, ngménê ndáápi knî y:oo y:oo a kóté kîgha nmyoo,

⁷ nmî Lémi Yesu u pi y:oo mye dyede ngópu.

⁸ Pi knî yi p:uu dêépí kópu n:ii nmî Lémi ngê ndîi ngê pyódu ngê, mb:aamb:aa ngê dmyinê chââchââ. Yi dêépí kópu Mósisi ngê puku yedê ló dini mwiyé a d:êê ngê, apê, Nyóó ɻuu ghi ɻódo ntee a tóó, yoo yi nuu ghi dmi ɻódo yinté myechoo ya.

⁹ A tîdê mbwó yoo, n:ii ngê yoo yi too pee mbêmê a chámêchámê too, yi dêépí kópu daa chââchââ ngê,

---

* ^{2:4:} Njon 7:24   * ^{2:5:} 1 Kódin 1:26-28

dono a d:uud:uu ngê.

¹⁰ K:omo tpile dêêpî kópu yilî anyi châpu té, mu ngmidi anyi kn:aadi, ye nyi mye kn:aadi te pyu, dêêpî kópu dyuu yi châchââ ngê chi dîpî.

¹¹ Mósisi ngê Chóó Lémi u dêêpî kópu daa ngmidi a d:êê ngê, yi vy:o miyó nmyi ngópu n:aa tpyuu dê, ngmê, Pi nangmê vy:a, woni, Pi u kuwó nangmê pwiyé. K:omo tpile pi u kuwó daanyi pwiyé, ngménê pi ngmanyi vy:a, ye nyi kn:aadi te pyu, dêêpî kópu dyuu châchââ ngê chi dîpî. Myenté, n:ii ngê yoo yi too pee mbêmê a chámêchámê too, yi pini kn:aadi te pyu, nmî Lémi u dêêpî kópu ndîi daa châchââ ngê. *

¹² Nmî Lémi u dêêpî kópu kamî nmyi nuw:o ñedê choo ya, nmopê, Nmyi nuu ghi dmi numo nódo choo ya, mb:aamb:aa ngê noko dmyinê vyuwo. A tîdê mbwó yoo, mb:aamb:aa ngê noko dmyinê vyuwo, mb:aamb:aa ngê dmyinê danê, mu kópu u dîy:o vyîlo yi dêêpî kópu mbêmê nmî Lémi ngê wa kóté kalê nmo.

¹³ N:ii ka yoo woni daa ch:anê dniye, yi pini u kóté kîgha têdê nmî Lémi ka myedaawa ch:anê, ngménê n:ii ka yoo a ch:anêch:anê nyédi, yi pini u kóté kîgha têdê daadî nkîngê, mu kópu u dîy:o nmî Lémi ka u nkwo wa ch:anê. *

Módó kêlîmî u danêmbum

¹⁴ A tîdê mbwó yoo, lukwe dîy:o nmyi vy:o yéli woni knî y:oo ala kópu a tpapê ngópu, apu, Pi ka vyuwo daa ndîi kópu, Yesu ka kêlîmî yi ndîi kópu. N:ii daa pi ka vyuwo yédi, ala kópu chóó a tpapê ngê, apu, Yesu ka n:aa kêlîmî, yinê wa ngee nê,

---

* ^{2:11:} Ex 20:13-14   * ^{2:13:} Mát 5:7; 6:14-15

yi pini u kêlîmî nmyinê nmye angênté. Mumdoo yinté kêlîmî mbêmê yi pini Chóó Lémi kóo wamî ghê?

¹⁵ Dyimê pywuu nmye ngménînê kuwo. Nmyi tîdê nmyi mbwó ngmadî ya knomomê, nté u ngópu daadî ya, u kpîdî myedaadî ya, ye lônté wanmyi ngee ngmê. *

¹⁶ Ala kópu u kwo wanmyi vyi knomomê, kwonye, Chóó Lémi ngê a ngee nyine, nkuwo ngê kîngê ngee ngi, nté yilî chi pîpî, ngménê nté ó kpîdî u kwo daangmanmyi y:ee knomomê, ye yi pini daanmyi ngêêpî, komo ngê u kwo anmyi tpapê. Yi pini ngê ló ntini ngmadî pîpî, ló kpîdî ngê u pââ wa wópu.

¹⁷ Pi ka vyuwo nmyi lama daadî ya knomomê, ye nmyi kêlîmî ntóó, ghê daa t:a.

¹⁸ Kêlîmî pyu. Ndoo apê pi ngmê ngê ala kópu nga wa vyi, awo, Nê ngê kópu mb:aa yilî a d:uud:uu ngê, nyi Yesu ka a kêlîmî. Yi pini ka ala kópu nînê tpapê, Pini n:ii pi knî ye daa vyuwo yédi, ló kópu mbêmê u kêlîmî nmo wa a kêmea. Pi knî ye n:aa vyuwo yédi, a kêlîmî u ngwo nmye nînê kêmakêma ngê.

¹⁹ Kêlîmî pyu. Ala kópu ka nye kêlîmî, nyimo, Yâpwo ndêndê mu ngmidi a tóó. Ndê kópu yila, ngménê k:omo tpile kmêna yoo yi kópu yi lama a tóó, ngménê a nkîngê nyédi, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ngê dîyo wa kpada té, yi dono yilî yi l:êê dîy:o. K:omo tpile yâpwo ndêndê yi lama a tóó, ngménê kópu mb:aa daa d:uud:uu tumo. Nyi myenté. Módó anyi kêlîmî, kópu mb:aa daanyi d:uud:uu dé, ye

---

* ^{2:15:} Mát 25:41-45; 1 Njon 3:17

ngêlîmî ntóó.

²⁰ Nuw:o nedê mb:êê a ngépi, ala kópu ndê kópu ngê nga nûnê pyépi, n:ii Yesu ka módó adî kêtîmî, kópu mb:aa daadî d:uud:uu dé, yi pini u kêtîmî ntóó, yinté kêtîmî mbêmê Chóó Lémi kóó k:oo daawa ghê.

²¹ Nmî kn:ââ Epîlaham dyimê pywuu ngê nga n:aa pyépi. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Epîlaham a tókó ngê, kwo, Ñm:ee Yisak dpî vya ngi, dp:uu nk:êê ngi, dpudu a ka pêdê kee we, yi ngwo Epîlaham ngê Chóó Lémi u dnye nyongo, tp:oo mbu mbêmê ñuwo, chêepî kaa mbêmê y:i pîmî vyâ. Yi kópu mbêmê Chóó Lémi ngê a w:ee ngê, apê, Ndêndê ngê Epîlaham ngê a dnye a nyêmî, wod:oo Epîlaham Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê pyodo. *

²² Daa módó doo kêtîmî, kópuni Chóó Lémi ngê u kwo a vyu, mye d:uu ngê, u kêtîmî u ngwo nmî módu.

²³ Kópuni puku yedê a tóó, yi kópu Epîlaham ngê yi ngwo ntiye ngê. Yi kópu ala, Epîlaham Chóó Lémi ka dpîmo a kêtîmî, pi mb:aa ngê u ngwo u kwo a pyodo. Puku yedê ala kópu mye tóó, Epîlaham Chóó Lémi u pyipe.

²⁴ A tîdê mbwó yoo, ala kópu nmyi lama choo ya, daa kêtîmî mu ngmidi mbêmê pi Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê dpî pyódu, ngménê yi pini ngê Chóó Lémi u dnye myechoo nyêmî, kópu mb:aa myechoo d:uud:uu dé.

²⁵ Epîlaham u dyimê pywuu ntee, téli pyââ Lahap u dyimê pywuu mye yinté. Daa módó Chóó Lémi u yoo vy:o ghê wo, ngménê kópuni d:uu ngê, yi kópu

* ^{2:21:} Gen 22:9-12; Hipîlu 11:17

mbêmê u ngwo ghê wo. Ngete n:ii dê Njósua ngê Njédikó dy:ââ doo, Lahap ngê Njédikó tpémi ye w:êê doo, mgidî vy:o kn:aa máádi p:uu kaa doo, Njósua ka u ngwo mê dy:ââ doo. Yi kópu u l:êê dîy:o Chóó Lémi u yoo vy:o ghê wo, Chóó Lémi ka pyââ mb:aa ngê mye pyodo. *

²⁶ N:ii u ghê daa t:a, yi pini ntóó. N:ii u kélímî pi ka vyuwo têdê nt:u d:uudpî kaalí, yi pini u kélímî mye ntóó, ghê daa t:a.

3

Pi komo p:uu danêmbum

¹ A mbwó yoo, nmyi vy:o daa yilî dêêpî pyu ngê dpî pyaa dmyeno, mu kópu u dîy:o nmî lama ka tóó, dêêpî pyu n:ii ngê wa kn:aadi, nmî Lémi ngê dpodomby:e wa kpada, ngménê n:ii daa dêêpî pyu, yi pini ngê yinté wamye kn:aadi, nmî Lémi ngê yi pini kyedekyede wa kpada. *

² Nmo yintómu kn:aadi te pyu yoo. Pi ngmê u ntââ ngê wo tóó, kn:aadi te kópu d:uuwodê vyi, ye yi pini p:uu dyââpe daapê t:a, kópuni yintómu dpî d:uu, pê ndê kópu dé. K:omo tpile pi komo daa ndîî, ngménê kópu ndîî yilî dpî d:uu. Kópuni dpî vyi, yi kópu ngê pi yilî yi némi dmi dpî dyênê.

³ Hósi tpyuu mye yinté. K:omo tpile hósi ndîî, ngménê yedê ngê anya a tpyuu.

⁴ Nkéli tpyuu mye yinté. K:omo tpile nkéli ndîî, vyuwó yópu ndîî vy:o a mbêpê yédi, ngménê nkéli knâpwo tpii n:ii wunê kwo, daa ndîî. Tpiipi ngê pee n:ii nkéli wunê tpyuu ngê, yi pee dpî nkeñe.

---

* ^{2:25:} Josh 2:4-16; 6:25; Hipîlu 11:31   * ^{3:1:} Luukî 12:47-48

5 Pi komo mye yinté. K:omo tpile daa ndîi, ngménê kópu ndîi yilî dpî d:uu. Kópuni dpî vyi, yi kópu ngê pi yilî yi némi dmi dpî dyênenê.

K:omo tpile ndyuw:e puu daa ndîi ngmanyinê ngî, ngménê chââ ndîi u ngwo anyinê vyuwó.

6 Pi komo mye ndyuw:e ntee tpile. Ndyuw:e ngê tpile yilî yintómu ntee dpî ma té, pi komo ngê yinté yi pini d:ud:umbiy:e dpî dyênenê. Yélini yi vy:o yi pini a kwo yédi, yi yéli yi némi dmi myoo dyênenê. Dyámê mbêmê kópu dono yilî n:ii a tóó, pi knî y:oo a nyepênyepê tumo, u nkwo a d:uud:uu tumo, mu kópu u dîy:o Setan ngê yi nuw:o k:oo yinê wunê kéké too. *

7 Chii tpile tp:oo dyêêdî daa ngmidi ngmanya a t:emî, dono ye anya a kwódukwódu, yi dono mèdaadnyi d:uud:uu,

8 ngménê doo u ntââ ngomo ka dono mèdaanyi kwódu. Dono kópu yilî chóó a tpapê too, u kópu yilî ló ntee tpile dé, pi yilî u ngwo dpî loko té. *

9 A tîdê mbwó yoo, nmî komo knî y:oo nmî Mî nmo chaa kîgha ngê, ngménê yoo yi pi dmi nmî komo knî y:oo nmo dyede too. Apuu! Yinté daadî ya, mu kópu u dîy:o nmî Lémi ntee a tóó, yoo mye yinté l:âmo too. Pi p:uu anyi peede tpapê, n:ii ngê yi pini l:âmo ngê, p:uu am:ii peede tpapê. *

10 Lukwe dîy:o peede tpapê kópu dyuu, chaa kîgha kópu dyuu, komo puu ngmidi ngê a tpapê too. Yinté daadî ya.

11 Doo u ntââ dpuwó nuu ngmidi u ménê ntii mbwaa nipi daadp:aa a mbêpê.

* **3:6:** Mát 15:11,18-19

* **3:8:** Lóma 3:13

* **3:9:** Epeso 4:29

12 Kéme nkwo do chikini kîgha daawa kaalî, kwee nkwo do kéme kîgha daawa kaalî. Nt:ee anyi nî, doo u ntââ mbwaa y:i daanyimo vy:aâ. A tîdê mbwó yoo, nmî komo knî y:e Chóó Lémi nmo chaa kîgha ngê, doo u ntââ nmî komo knî y:e yoo yi pi dmi daanmî dyede.

Dêêpî ndêndê u danêmbum

13 Dêêpî pyu yoo. Dêêpî nmyi mênê ndêndê ngê choo ya, kópu mb:aa yilî dmyinê d:uud:uu, nmyi chóó nmyi pi dmi kîdmyinêngê kmîmî dé. *

14 N:ii ngê u yi adî kwo, Yoo nî chámê, kn:aa yoo dyêêdî vy:o n:ii a wee, yi nuw:o dmi dpodombiy:e nî ngmêê té, yi yoo dyêêdî nê pwaa té, a yoo vy:o nî kaa té, yi pini kîngê k:omodanê, kîngê vyi, Nê dêêpî pyu ndêndê.

15 Yinté kópu daa dêêpî ndêndê, daa Chóó Lémi ngê yinê a dy:ââ ngê, ngmênenê yi pini ngê yi dêêpî kópu chóó u mênê dpo ngî, chóó u nuw:o k:oo Setan ngê yinê kéké ngê.

16 N:ii ngê yoo yi nuw:o dpodombiy:e dpî ngmêê té, chóó u yoo vy:o dp:uu kaa té, yi pini dnyepéli pyu ndîi, dono kópu yilî dpî d:uu.

17 Ngmênenê dêêpîni Chóó Lémi ngê nmî mênê dpî yé, dyââpe p:uu daa t:a. Yi dêêpî ngê yoo dpo kââdî. N:ii u mênê yi dêêpî a tóó, yoo yi dyââpe kyedekyede a pwapî too, yoo yi dnye dmi u ngwo mye nyêmî ngê. Yi pini ka yoo a ch:anêch:anê nyédi, kópu mb:aa yilî a d:uud:uu ngê. Yi pini u nuw:o ngmidi, daa k:omodanê pyu, u gha ntee, u kópu yilî yintómu mye yinté dé.

* **3:13:** Epeso 4:12

18 N:ii ngê kópu lîmîlîmî ngê a l:âmol:âmo too, yoo mb:aamb:aa ngê yinê dpî pyódu. *

4

Noko muwómuwó p:uu danêmbum

1 A tîdê mbwó yoo, l:êê n:ii nmyi vy:o a wowo nyédi, yi kn:ââ nmye nînê kêmakêma.

2 Kópu yilî yi yi dmi nmye a kwo, ngmênê doo u ntââ daanmyinê pyw:ee t:oo. Yi kópu u l:êê dîy:o numo p:uu nmye l:êê nyédi. Nmyi tîdê mbwó yoo yi tpile dé yi yi dmi nmye a kwo nyédi, ngmênê doo u ntââ yi kôlê daanmyinê pwaa t:oo. Yi kópu u l:êê dîy:o yi vyee u yi nmye a kwo yédi. Tpileni yi yi dmi nmye a kwo, nmyi ngópu daa pyede, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ka dp:ee dmyinê tumo.

3 Dini ghi n:ii ngê ló kópu u kwo ngmêdmye dmy:ee knomomê, nmye dêwunê kuwo too, mu kópu u dîy:o doo u dpodo u l:êê dîy:o u kwo nmye dmyinê tumo. Nmyi chôóchôó nmyi l:êê dîy:o u kwo nmye dmyinê tumo.

4 Lukwe dîy:o Chóó Lémi nmyi kpîpî ngópu, dyâmê u tpile yilî yi yi dmi nmye a kwo. Dmyinê nkîngê. N:ii ngê dyâmê u tpile dé u nuu u kópu ngê dpî pyódu té, daa Chóó Lémi u nuu u pi ngê dpî pyódu. *

5 Yinté kópu puku yedê mye tóó, mye ny:ee yó. Yi kópu alanté a tóó. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê nya nmoo, u yoo vy:o kaa nmoo, chôó u Ghê Dmi nmo a kpo, yi ngwo u kpâm ngê pyódu nmoo. Yepeni kn:aa mópu p:uu a nuw:o yédi, u moo ntee u kwo dpî nod:e, Chóó Lémi u Ghê Dmi mye yinté.

---

* **3:18:** Mát 5:9   * **4:4:** 1 Njon 2:15

U yoo vy:o pini, pini n:ii u nuw:o dyámê u kópu knî yi p:uu a kwo yédi, Chóó Lémi u kwo dpî nod:e.

⁶ Ngménê Chóó Lémi ngê u yi daa kwo yédi, Yi pini nî kéé. U yi u ngwo a kwo, Kópu mb:aa u ngwo ngménî d:uu, u nuw:o nî ngmêê, a yoo vy:o m:aa kââ. Puku yedê alanté a tóó,

Yélini y:oo yi chóó yi pi dmi a kmîmî tumo,
yi yéli yi p:uu Chóó Lémi u nkwo a d:uu yédi,
ngménê yélini daa lémilémi nyédi,
Chóó Lémi ngê a ngêêpî too. *

⁷ A tîdê mbwó yoo, yi kópu ka dmyinê ng:aa, namê lémilémi, Chóó Lémi u dnye dmyinê nyêmî. Setan u wépi dmyinê pwapî, u nkwo mèdaada a tókótókó nmyo. *

⁸ Chóó Lémi ka modo diyé dmyeno, u ngwo mèdaawa mb:ii nmyo. Pi dono ngê kînmyi pyaa dniye, nmyi kêê tupwótupwó dé, ghêê tóó. Yoo nmye dódó tumo. K:omo tpile kópu mb:aa yilî nmye tpapê ngópu, ngménê kópu dono yilî nmye d:uud:uu ngópu. K:omo tpile nmyi too pee mb:aamb:aa dé, ngménê nmyi gha dono dé. Nmyi gha dmi ghêê tóó.

⁹ Nmyi dono yilî yi l:êê dîy:o tpéé kópu vyi yó, dmyinê mbê. Mywene nmye dê ghê, yumu ngê kêê kédmyinêngê t:ee ngmê, dmyinê mbê.

¹⁰ Nmyi dono yilî yi yuu dmi nmî Lémi ka dpo y:ee tóó, u dnye dmyinê nyêmî, yed:oo nmyi dono yilî yinê wa chedê té, nmyi mywenemywene wamye chedê.

Pi u kéké p:uu danêmbum

---

* **4:6:** 1 Pita 5:5; Njópi 22:29

* **4:7:** 1 Pita 5:8-9; Epeso 6:11-12

11 A tîdê mbwó yoo, numo pi dyede mu yé yó. Nmî Lémi ngê ala dêêpî kópu nmo a kpo, nmopê, Nmyi nuu ghi dmi numo nódo choo ya, ngménê n:ii ngê u mbwó u pi dpî dyênê, p:uu a danê yédi, yi pini ngê yi dêêpî kópu daa chââchââ ngê, dpî kéké. Daa módó nmî Lémi ngê yi dêêpî kópu nmo a kpo. N:ii ngê yi dêêpî kópu dpî kéké, daa chââchââ ngê, yi pini ngê u yi u ngwo a kwo yédi, nmî Lémi u d:aa né kââdî.

12 Doo u ntââ. Chóó Lémi mu ngmidi ngê dêêpî kópu dyuu nmo a kpo, yinê amye kóté kalê nmo. Yinê wa chámê nmo, woni kóó k:oo wa kaa té, woni wa kéké té. Lukwe dîy:o u yi nmye a kwo, Chóó Lémi u d:aa nmo kââdî. Lukwe dîy:o nmyi tîdê mbwó yoo nmye kéké tumo. Yinté daadî ya. *

Pi chóó u pono vyápê u danêmbum

13 Nmyi vy:o yélini daa Chóó Lémi u pono a vyápê nyédi, ngménê yi chóó yi nuw:o u pono a vyápê nyédi, ala kópu a ny:ee yó. Alanté kópu nmye tpapê tumo, nmyimo, Mââ m:ii kn:aa p:aani wanmî lee dmi, stôwa y:i ngmanm:uu pyidu, m:ââ ngmê y:i anm:uu ma, ndapî yilî u ngwo anm:uu kménê. *

14 Lukwe dîy:o nmyi nuw:o dmi yi pono nmye vyápê nyédi. Kópuni mââ wa pyódu, nmyi lama daa tóó, kî m:aani u kópu dé nmyi lama myedaa pyede. Yópu ngê mgo mwââ lîmîlîmî ngê yi l:âmo dê ntee dpo ngee dê, my:ii yinté dé, nmyi ya daa daadîî.

15 Chóó Lémi u nuw:o u pono w:ee vyápê té, ala kópu w:ee tpapê ngópu, Nmî Lémi ngê wa a vyi

* **4:12:** Lóma 2:1; 14:4   * **4:13:** Luukî 12:18-20

knomomê, ye ghêlî k:ii daanmî pw:oo dmi, kópuni u yi u ngwo adî kwo, yi kópu wanmî d:uu. *

¹⁶ Chaa pyu yoo. Lukwe dîy:o nmyi pi dmi nmye kmîmî tumo. Yinté pi kmîmî dono.

¹⁷ N:ii u lama kópu mb:aa a ya nyédi, ngménê daa d:uud:uu too, yi pini a dono yédi. *

5

Ndáápi knî yi kpadakpada u danêmbum

¹ Ndáápi yoo, a kópu a ny:ee yó. Dmyinê mbê. Daa kêmakêma dono nmyinê pywêmî ngmê. *

² Lukwe dîy:o kpîdî yilî nmyi pwila tumo, nmyi ngomo k:oo ngomo k:oo módó a pyede. Tpile we ngê a pîpî too. Pinté knî ye w:ee yémî tumo. Nmyi tpile woni knî mye yinté dé, nmyi ngomo k:oo ngomo k:oo módó a pyede, dono ngê myoo pyaa dmi. *

³ Nmyi tpile yilîni módó nmyi ngópu a pyede, kwétikwéti ngê pyaa dniye. Yi kwéti u l:êê dîy:o Chóó Lémi ngê wa kóté kalê nmyo, nmyewo, Nmyi tpile yilî pinté knî ye w:ee yee tumo. Ndê ngê u nkwo wa ma nmyo. Kuwókuwó wéni daa kêmakêma a dyimêdyimê, ngménê ndapî yilî nmyinê ghada ngópu, tpile yilî myenmyinê ghada ngópu.

⁴ N:ii dé nmyi p:uu a dpodo nyédi, lukwe dîy:o yi pywuu ye dp:ee yémî ngópu. Nmyi yuu dmi nmî Lémi ka wunê yémî ngópu. N:ii ka nmyi yuu dmi

---

* ^{4:15:} Dpodo 18:21   * ^{4:17:} Luukí 12:47   * ^{5:1:} 1 Tim 6:9-10

* ^{5:2:} Mát 6:19-21

wunê yémî ngópu, nmî Lémi ndûî, daawa dîpî, ntââ nmye wa a vy:u. *

⁵ Tpileni u yi nmye a kwo, nmye pywupwi tumo, kópuni u yi nmye a kwo nmî d:uu, nmye d:uud:uu tumo. Mbwêmê mtâlâmtâlâ ngê ntee dpî pyódu, pi knî y:oo u ngwo dpî vya ngmê, my:ii yinté dé, daa kêmakêma nmyi vyee u wo a dyimêdyimê, u ngwo wa kpada nmyo.

⁶ K:omodanê kópu knî yi mbêmê pi mb:aa woni nmyi kóté kalê tumo, my:ii ndyîko tumo, yi vyee têdê u nkwo nmyi dy:ââ tumo, yi tpile ye my:ii t:âmo tumo. Dmyinê nkîngê.

Dono vyîmî u danêmbum

⁷ A tîdê mbwó yoo, k:omo tpile pi knî y:oo dono nmye a d:uud:uu tumo, ngmênê nmî Lémi kêdmyengê mb:ii ngmê, dmyinê t:âât:ââ. Yâpwo têdê awêde anyi yé, doo u ntââ mây m:ii daanyima, anyi t:ââ, nté nt:u u dye ghi ngê any:uu ma. *

⁸ Nmî Lémi u t:âât:ââ mye yinté. Nmî Lémi ka ntênenê dmyinê kélîmî, mu kópu u dîy:o daa kêmakêma wunê diyédiyé. *

⁹ Noko namê nuu mbumu, awêde nmî Lémi ngê wa kpada nmyo. Nmyi kóté kîgha pyu daa kêmakêma a taataa, kené t:âmo wunê ka kwo. *

¹⁰ A tîdê mbwó yoo, n:ii knî y:oo nmî Lémi komo mwiyé dnyimo a kapî, dmyina a nj:ii dé. Dono yilîni pi knî y:oo y:e dnyimo a d:uud:uu dé, dnyimo a vyîmî dé, myedêdnyimo a peede tpapê.

---

* **5:4:** Deut 24:14-15   * **5:7:** Nkal 6:9; Hipîlu 10:36-37   * **5:8:**
Lôma 13:11-12; 1 Pita 4:7   * **5:9:** 1 Kódin 4:5

11 Yi vyîmî u l:êê dîy:o yi pi dmi nmo kmîmî too. Njópi u danêmbum nmyi lama ka tóó. Dini ghi n:ii ngê Setan ngê doo a tókótókó, dono yili Njópi p:uu doo t:emî, ngmêne Njópi ngê doo a vyîmî dé, Chóó Lémi ka dépoo peede tpapê, u dî Chóó Lémi ngê yi dono chedê too, Njópi u ya mb:aamb:aa ngê mêt pyódu ngê. Yinté nmo myoo pyódu. Dini ghi n:ii ngê dono nmonê vyîmî ngê, Chóó Lémi ka daanmî peede tpapê, ye u kwo anmî ch:anê dmi, yi dono vy:o wa ngee nmo.

Nmî Mî u pi ngê kpaa u danêmbum

12 A tîdê mbwó yoo, ndîî kópu ngma ala. Nmî Mî u pi ngê n:uungmê kp:aa, dyámê u tpile ngmê ngê myen:uungmê kp:aa. Dye ghi yintómu dmyinê ndêdanê. Yinté kpaa ngê kêê nangê t:oo, awêde nmî Mî ngê wa kpada nmyo. Dmyinê ndêdanê. Kópuni p:uu nmye adnyi pôó, nyââ knomomê, yipid:o, Nyââ. Kêle knomomê, yipid:o, Kêle. K:omodanê ngê kêê nangê t:oo, ntênenê ye dpî vyi. *

Nmî Lémi ka ngêpê u danêmbum

13 Nmyi vy:o n:ii ngê u nuw:onuw:o u kópu wunê vyîmî ngê, nmî Lémi ka choo ngêpê. N:ii u gha mb:aamb:aa ngê a ya yédi, wéti ngê nmî Lémi choo chaa kîgha. *

14 N:ii ngê mbii ndîî wunê vyîmî ngê, yi pini ngê nmî Lémi u yoo yi kada pini yoo dpo danê téne. U l:êê dîy:o dny:oo ngêpê, nmî Lémi u pi mbêmê km:ii wááli mbii pyu mbêmê dpî dy:ee ngmê. *

---

* **5:12:** Mát 5:34-37; 12:36   * **5:13:** Kîlosa 3:16   * **5:14:** Mak 6:13

15 Nmî Lémi ka kôlîmî mbêmê n:ii knî y:oo u kwo wa dmy:ee ngmê, yi mbii pyu u ngwo wa pyi ngmê. Nmî Lémi ngê yi pini modo pyidu, yi pini ngê dononi mwiyé a d:uu too, nmî Lémi ngê moo chedê té. *

16 Yélini yi vy:o numo l:êê dîy:o nmyo ngêpê nyédi, nmyi chóó nmyi dono ye n:aangmê wópu, yi yuu ye dmyinê a yémî, yed:oo nmî Lémi ngê u ngwo wa pyi nmyo. N:ii ngê kópu mb:aa yilî a d:uu d:uu ngê, nmî Lémi ka kópuni dpî dmyinê, nmî Lémi ngê u kwo dpo y:oo. *

17 Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Ilacha king Ahap ka dy:ââ ngê, Ilacha ngê kwo, Nmyi dono yilî yi l:êê dîy:o, tpii daadî ghayghay, m:ââ miyó pyile knî yi k:oo. Yi ngwo Ilacha Chóó Lémi ka dpodomby:e doo ngêpê, m:ââ pyile n:êê m:uu, tpii dépa ghay wo. *

18 U kuwó dini ghi ngê mêt ngêpê mbê wo, tpii u ngwo mêtê ghay wo, têpê mbêmê nté nt:u yilî mêt kele. Ilacha daa yâpwo ngmê tp:oo, dyámê mbêmê pi. Ntee doo ya, nmo my:oo yinté dé. Nmî Lémi ngê nmî ngêpê dmi myewunê nyêmî ngê. *

Pi dono u diyédiyé kîgha, ndê ka

19 A tîdê mbwó yoo, nmyi vy:o pini ngmê ngê maa ndêndê wa kn:aadi knomomê, ye pi ngmê ngê modo diyédiyé kalê ngê. *

20 N:ii ngê pi dono u dono u maa p:uu dpo y:oo, yi pini ngê pi dono ndê ka dpî w:ono, nmî Lémi ngê u

* **5:15:** Mak 16:18; Dpodo 28:8   * **5:16:** 1 Njon 1:9; Dpodo 19:18

* **5:17:** 1 Kings 16:29-17:1   * **5:18:** 1 Kings 18:42-45   * **5:19:**

Mát 18:15; Luukí 17:3; Nkal 6:1

Njems 5:20

xx

Njems 5:20

dono yilî mbodo kn:ââ vyuwo wa kéké té, mèdaawa
a ngî té.

Wu u dî. *

* 5:20: 1 Pita 4:8

NMÎ MÎ U KÓPU DYUU

**The New Testament in the Rossel Language, also called
the Yele Language, of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Yele Rossel long Niugini

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2011-2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yele Rossel (Yele)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-11-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 13 Dec 2023

f23d3065-5277-5598-adb2-6416a21ad128